

Święty Krzyż

praca o Atrakcjach turystycznych Gór Świętokrzyskich

Legendy przekazują, że pierwszych zakonników reguły św. Benedykta na tę górę sprowadzić miała Dąbrówka. Natomiast Jan Długosz notuje rok 1006 jako datę fundacji klasztoru przez B. Chrobrego. Najstarsza wzmianka źródłowa wymienia jako fundatora opactwa B. Krzywoustego (1103 r.). Od średniowiecza klasztor jest ośrodkiem kultu religijnego związanego z przechowywanymi w nim relikwiami drzewa Krzyża Świętego. Według tradycji relikwie zostały przywiezione do Polski przez królewicza węgierskiego Emeryka. Ten, goszcząc na dworze Bolesława Chrobrego, został podczas polowania oślepiiony blaskiem bijącym od krzyża usytuowanego między rogami potężnego jelenia, którego ścigał. Gdy królewicz odzyskał wzrok, zobaczył anioła, który polecił mu zostawić na Łysej Górze noszone na piersi relikwie. Od tego czasu zaczęły przybywać tu pielgrzymki, nazywając klasztor świętokrzyskim a Łysiec-Górą Świętego Krzyża. Później nazwa przeniosła się na cały obszar gór, którego symbolem stał się jeleń z podwójnym (benedyktyńskim) krzyżem między rogami. Relikwie Świętego Krzyża przechowywane są obecnie we współczesnym tabernakulum umieszczonym w marmurowym XVII-wiecznym ołtarzu.

Klasztor na Łyscu był także żywym ośrodkiem kultury. W zbiorach pochodzących z tutejszej biblioteki odnaleziono najstarsze zabytki piśmiennictwa polskiego – „Kazania Świętokrzyskie” i „Rocznik Świętokrzyski Dawny”. Losy klasztoru były różne: był on m. in. kwaterą M. Langiewicza, poklasztorным więzieniem. Od 1936 r. część klasztoru zajmuje zakon Misjonarzy Oblatów NMP.

Zespół klasztorny składa się z kościoła i przylegających do niego od północy zabudowań klasztoru, tworzących zamknięty czworobok z prostokątnym wirydarzem otoczonym krużgankami oraz dobudowanymi w XVII w. od zachodu dwoma skrzydłami, które otaczają otwarty ku zachodowi dziedziniec. Na szczególną uwagę zasługują znajdujące się w ołtarzach obrazy namalowane przez F. Smuglewicza, jednego z najzdolniejszych malarzy polskich przełomu XVIII i XIX w.

Na Świętym Krzyżu warto również zwiedzić Muzeum Misyjne oraz Muzeum Przyrodniczo – Leśne Świętokrzyskiego Parku Narodowego. W muzeum tym możemy obejrzeć zbiory geologiczne, archeologiczne, florystyczne i faunistyczne z terenu parku.

Klasztor na Łyscu, znany także jako Opactwo na Świętym Krzyżu, jest jednym z najważniejszych i najstarszych miejsc kultu

religijnego w Polsce. Położony na szczycie Łysej Góry, drugiego co do wysokości szczytu Gór Świętokrzyskich (595 m n.p.m.), klasztor od wieków przyciąga pielgrzymów i turystów, oferując nie tylko duchowe przeżycia, ale również wspaniałe widoki na okoliczne tereny.

Historia klasztoru na Świętym Krzyżu sięga początków chrześcijaństwa w Polsce. Tradycja głosi, że pierwszą świątynię na tym miejscu założył w XI wieku Bolesław Chrobry, co czyni ją jednym z najstarszych miejsc sakralnych w kraju. Opactwo benedyktynów zostało oficjalnie założone w 1136 roku przez biskupa krakowskiego Radosta i szybko stało się ważnym ośrodkiem religijnym, kulturalnym i naukowym. Nazwa Święty Krzyż pochodzi od relikwii Drzewa Krzyża Świętego, które według tradycji miały być przechowywane w klasztorze od czasów jego powstania. Relikwie te, darowane przez węgierskiego króla Stefana I, były obiektem kultu i przyciągały licznych pielgrzymów.

Klasztor na Łyścu był przez wieki jednym z najważniejszych centrów religijnych w Polsce, znanym z intensywnej działalności duszpasterskiej i edukacyjnej. Mnisi benedyktyńscy prowadzili tu szkołę, skryptorium, w którym przepisywano rękopisy, oraz bibliotekę, w której gromadzono cenne zbiory. W średniowieczu klasztor na Świętym Krzyżu był miejscem koronacji kilku królów Polski, co dodatkowo podkreślało jego znaczenie.

Przez stulecia klasztor był świadkiem wielu ważnych wydarzeń historycznych, ale także doświadczył licznych trudności. W XVII wieku klasztor został zniszczony podczas potopu szwedzkiego, a następnie odbudowany w stylu barokowym. W XIX wieku, po kasacie zakonu benedyktynów przez władze rosyjskie w 1819 roku, klasztor został przekształcony w więzienie, które funkcjonowało aż do czasów I wojny światowej. W czasie II wojny światowej klasztor służył jako miejsce internowania dla jeńców wojennych, a także był wykorzystywany przez Niemców jako skład amunicji.

Dziś klasztor na Łyścu jest nadal ważnym ośrodkiem religijnym, choć jego funkcja się zmieniła. Od 1936 roku opiekę nad sanktuarium sprawują Misjonarze Oblaci Maryi Niepokalanej. Klasztor jest także miejscem licznych pielgrzymek, zwłaszcza w okresie świąt religijnych. Relikwie Drzewa Krzyża Świętego, przechowywane w sanktuarium, nadal przyciągają wiernych z całego kraju.

Na terenie klasztoru znajduje się Muzeum Misyjne, w którym prezentowane są eksponaty związane z historią klasztoru, misjami oblatów oraz regionalną kulturą. W muzeum można zobaczyć m.in. fragmenty oryginalnych relikwiarzy, zabytkowe szaty liturgiczne, a także pamiątki związane z działalnością misyjną w różnych częściach świata. Warto również odwiedzić kryptę, w której znajdują się groby zakonników oraz miejsce pochówku księcia Jeremiego Wiśniowieckiego, jednego z bohaterów powstania Chmielnickiego.

Święty Krzyż jest nie tylko miejscem kultu, ale także celem turystycznym, dzięki swojej malowniczej lokalizacji na szczycie Łysej Góry. Z tarasu widokowego, znajdującego się w pobliżu klasztoru, roztacza się zapierający dech w piersiach widok na Góry Świętokrzyskie i dolinę rzeki Wisły. Dla wielu turystów wizyta na Świętym Krzyżu to nie tylko duchowe doświadczenie, ale także możliwość obcowania z naturą i podziwiania jednych z najstarszych gór w Europie.

Klasztor na Łyścu jest także miejscem owianym legendami. Jedna z nich opowiada o pogańskich obrzędach, które miały się odbywać na Łysej Górze przed chrystianizacją tych terenów. Według podań, Łysa Góra była miejscem sabatów czarownic, które miały tu odprawiać swoje rytuały. Ta legenda przyczynia się do wyjątkowej atmosfery tego miejsca, łącząc sacrum i profanum w jedno z najbardziej fascynujących miejsc w Polsce.

Wizyta w Klasztorze na Świętym Krzyżu to podróż przez historię, duchowość i naturę, a także okazja do refleksji nad bogatym dziedzictwem kulturowym tego regionu. To miejsce,

które zachwyca zarówno pielgrzymów, jak i turystów, oferując niepowtarzalną atmosferę oraz głęboko zakorzenioną tradycję.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.